

Handreiking Capaciteitsanalyse

Hoe werkt het?

Werkaanbod

Een capaciteitsanalyse begint met het in kaart brengen van het werkaanbod. Dit gebeurt per tijdseenheid (uur, dag, week, seizoen). Voor het bepalen van het werkaanbod bestaan diverse technieken en informatiebronnen:

- Benchmarking (leren van relevante omgeving).
- Onderzoek en normeren van taken (metingen tijdschrijven).
- Werkaanbodprofielen (gebruiken medewerkers ervaringen).

Bezettingseisen

De volgende stap in de capaciteitsanalyse is het vaststellen van de bezetting die minimaal noodzakelijk is om aan het werkaanbod te voldoen. Dit gebeurt in aantallen medewerkers. Idealiter laat het werkaanbod zich één op één vertalen naar bezettingseisen, maar meestal is dat niet het geval.

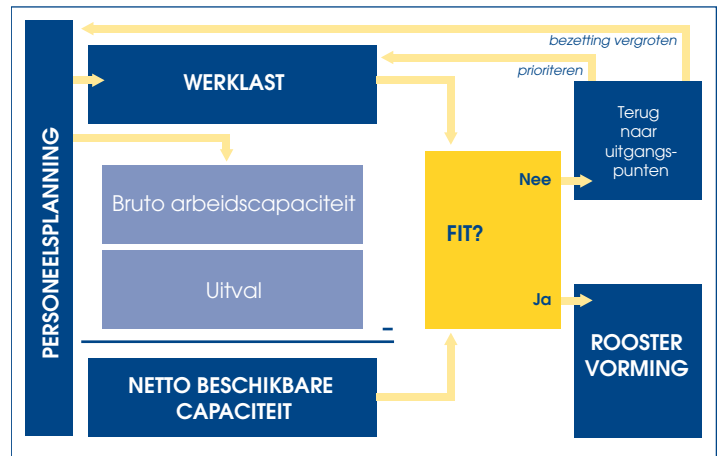
Aandachtspunten

Waarop moet u letten bij het omzetten van werkaanbod naar bezettingseisen?

- Een vanzelfsprekend aandachtspunt is het bedrijfstijd kader (bedrijfstijden, openingstijden, beschikbaarheidstijden): van hoe laat tot hoe laat bent u open om welke soorten diensten te verlenen?
- Ook andere overwegingen spelen een rol bij het vaststellen van de bezetting, zoals kwaliteit en veiligheid. Mogelijk vraagt het werkaanbod maar om één medewerker, maar kunt u toch besluiten om een minimumbezetting van meer dan één medewerker te hanteren. Voor de veiligheid van de medewerkers of om ongelukken met patiënten te voorkomen.
- Het werkaanbod kan gedurende een piek vragen om bijvoorbeeld vier medewerkers. U kunt dan beslissen om toch te volstaan met drie medewerkers door gedurende de piek bepaalde taken te laten liggen tot een later tijdstip. U vlak de piek dan af.
- Een vierdeling van activiteiten volgens onderstaand model kan helpen om beslissingen te nemen voor het afvlakken van pieken.

Tijdgebonden:	Onvoorspelbaar:
-	-
-	-
Niet-tijdgebonden:	Eenmalig:
-	-
-	-

- Tijdgebonden activiteiten leiden tot een ruggengraat in de bezetting. Voor onvoorspelbare activiteiten moet u flexibiliteit organiseren. Niet-tijdgebonden activiteiten zijn verschuifbaar. Op eenmalige activiteiten of calamiteiten organiseert u geen rooster.
- Als er sprake is van functiedifferentiatie binnen de afdeling, bepaal dan de bezettingseisen per functie. Zo bepaalt u later nauwkeurig de personele behoefte per functie.

Proces capaciteitsanalyse

De capaciteitsanalyse zorgt voor geslaagde roosteroplossingen. Deze aanpak verschilt van situationele oplossingen zoals de roostervorm of het organiseren van voldoende flexibiliteit. Want hoe mooi de roosteroplossing ook lijkt: als er onvoldoende inzetbare capaciteit beschikbaar is om het rooster te vullen, dan vult u het ene gat met het andere. En dan blijft er van de originele oplossing weinig over.

Als er geen "fit" is tussen de netto beschikbare capaciteit en de werklust, dan gaan we terug naar de uitgangspunten: of we plannen een lagere werklust in (=prioriteren) of we passen de personeelsplanning aan (= bezetting vergroten).

Uitvoering

De capaciteitsvraag en de beschikbare capaciteit moeten met elkaar in evenwicht zijn. Een goede balans ontstaat alleen door gelijkwaardige samenspraak tussen werkgevers en werknemers. Hoewel het geschetste proces enigszins technisch overkomt, is het in de praktijk niet moeilijk: partijen moeten met elkaar tot overeenstemming zien te komen, en compromissen zijn daarbij vanzelfsprekend. Daarom adviseren wij een capaciteitsanalyse uit te laten voeren door een werkgroep(je), bestaande uit medewerkers en teamleiders.

Stevig fundament

De werkgroep doorloopt de stappen zoals geschetst bij 'Hoe werkt het?'. Daarna bediscussieren en documenteren de werkgroepleden de uitkomsten van de analyse. In dit proces ontstaat een stevig fundament onder de te ontwikkelen roosters of roosterregeling. De capaciteitsvraag kan op termijn wijzigen en dus om aanpassingen vragen in de bezetting. De mogelijkheid bestaat dan om stappen terug te nemen in de uitgevoerde analyse. Zo blijft de fundering onder de roosters kloppen.

Onderhoud

De capaciteitsvraag en beschikbare capaciteit zijn dynamische grootheden. Na een expliciete capaciteitsanalyse kan het bijhouden van aantal relevante indicatoren helpen om de capaciteitsplanning op orde te houden.